

**«СТАН РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ
ЗАХОДІВ З ПІДГОТОВКИ МОЛОДІ ДО ПОДРУЖНЬОГО ЖИТТЯ В
ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ»**

О.М. Дроздова

Україна, м. Запоріжжя, Департамент соціального захисту населення
облдержадміністрації

З метою зміцнення інституту сім'ї в Запорізькій області реалізується Комплексна обласна програма підтримки сім'ї, молоді, гендерного паритету, оздоровлення та відпочинку дітей, попередження насильства в сім'ї та протидії торгівлі людьми до 2016 року.

Програма передбачає розвиток трьох пріоритетних напрямків з підтримки сім'ї.

У першу чергу це стосується більш активного використання інформаційних інструментів. Для цього в області проводяться інформаційні кампанії з питань розвитку та підтримки сім'ї, популяризації сімейних цінностей, попередження насильства в сім'ї.

У рамках реалізації Комплексної обласної програми в 2013 році проведено ряд заходів присвячених Дню Сім'ї, Дню матері, Дню знань (акція «Першокласник» - 900 дітей), Дня святого Миколая (близько 4000 дітей). Адресну допомогу отримали діти з малозабезпечених та багатодітних сімей.

З 2001 року з ініціативи облдержадміністрації за підтримки громадських організацій та наукових діячів в нашій області проходить «Гендерний форум», завдяки чому в 2013 році Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації створив Гендерний ресурсний центр, в березні 2014 року на базі Запорізького національного університету - Центр гендерної освіти.

28 березня 2014 року на базі Запорізького національного університету проведено гендерний форум «Кращі сім'ї - краще суспільство!». Основною метою якого, було зміцнення інституту сім'ї шляхом обміну досвідом між державними та громадськими організаціями в реалізації сімейної політики. Для студентів в рамках Форуму були проведені майстер-класи: підготовка до подружнього життя, батьківства і материнства; планування здорової сім'ї (репродуктивне здоров'я); роль інформаційно-комунікаційних технологій та соціальної реклами в гармонізації відносин «сім'я - робота»; обговорені технології роботи гендерного ресурсного центру та центру гендерної освіти.

У рамках програми Європейського Союзу «Інвестуючи в людей», спрямованої на захист прав жінок, за підтримки Міністерства освіти і науки України та Міністерства

соціальної політики України Запорізька область бере участь у проекті «Рівні можливості для здобуття професії молодими матерями-студентками у вищих навчальних закладах». Мета проекту - допомогти молодим мамам ефективно поєднувати виховання дитини з роботою чи навчанням. У рамках цього проекту Запорізький національний університет активно обмінюється досвідом з ВУЗами Дніпропетровської та Сумської областей.

Другий напрямок - це реалізація системної підготовки молоді до сімейного життя. У нас в області з метою надання допомоги сім'ям в різних життєвих ситуаціях, а також підвищення рівня відповідальності батьків за виховання своїх дітей з 2010 року проходять «Школи сім'ї»: Школа молодій сім'ї (2010 рік); Школа міцній сім'ї (2010 рік); Школа неповній сім'ї (2012 рік); Школа багатодітній сім'ї; Школа майбутньої сім'ї та початкового досвіду (2012 рік); Школа сім'ї для батьків, де виховуються діти-інваліди (2013 рік).

У рамках цих заходів з сім'ями працюють психологи, юристи, реабілітологи, логопеди.

Наприклад, для випускників школи молодій сім'ї були виготовлені збірники «Атлас сім'ї», в яких були відображені психологічні поради для молодят.

Програма «Школи міцній сім'ї» проводилася для сімей зі стажем у шлюбі від 5 до 10 років. Особливість цих шлюбів полягає в тому, що в сім'ї в цей період з'являється дитина або декілька дітей. Будь-яка зміна сприймається як фактор новизни, несе непередбачуваність, втрату контролю над ситуацією, необхідність перебудовуватися. На цей період шлюбу можуть припасти два критичні періоди сімейного життя. Перший, пов'язаний з народженням дитини. Другий - конфлікт 1 класу, коли на дитину несвідомо покладають свої нездійснені надії і очікування, виникає конкуренція за вибір життєвого шляху та за виховання дитини. Успіх чи невдача проходження критичних періодів шлюбу залежить від особистих якостей подружжя, їх уміння вирішувати виникаючі проблеми, здатність бути в гармонії один з одним.

Програма «Школи неповній сім'ї» була спланована таким чином, що батьки, які самостійно виховують дитину і, за даними управління праці та соціального захисту населення, мають статус «одинок/кий мати/батько» мали можливість не тільки отримати знання по вихованню дітей, але яскраво і зі смаком разом з дітьми відпочити на морському узбережжі.

Ці Школи дозволили нам зміцнити наші Запорізькі сім'ї, внести вклад у розвиток інституту сім'ї.

Зупиняючись на третьому напрямку Комплексної обласної програми - це заходи щодо недопущення насильства в сім'ї, хочу відзначити з цією метою в нашій області впроваджуються корекційні програми для роботи з кривдниками та агресорами.

З обласного бюджету виділяються гроші на навчання фахівців, які проводять корекційні програми.

У 2012 році направлено на проходження корекційних програм 102 особи, з них пройшли корекційні програми 22 людини, в 2013 році направлено 174 особи, з яких пройшли корекційні програми 17 чоловік.

Разом з тим, у нас в області щорічно з метою попередження насильства в сім'ї реалізовувалися такі проекти як:

проект «Сім'я без насильства - майбутнє України» (листопад 2012 - липень 2013 року);

акція «Твори добро»;

акція «16 днів проти насильства»;

школа навчання фахівців по роботі з особами, які вчинили насильство в сім'ї;

відео сюжети «Протидія домашньому насильству» (березень 2011 року);

регіональний освітній семінар «Впровадження провідних форм роботи з формування ненасильницької моделі поведінки, толерантності та гендерної культури» і «Навчання спеціалістів органів виконавчої влади».

Проект «Сім'я без насильства - майбутнє України» був реалізований Запорізькою обласною громадською організацією «Об'єднання психологів, психоаналітиків «Взаємодія» спільно з Українським жіночим фондом і спрямований на надання юридичної та психологічної допомоги жінкам, потерпілим від сімейного насильства. Мета проекту: профілактика та корекція наслідків фізичного та психологічного насильства над жінками в родині. З жінками працювали психологи та юристи.

У листопаді 2013 році Департаментом соціального захисту населення облдержадміністрації видано довідники нормативно-правових актів щодо попередження насильства в сім'ї та протидії торгівлі людьми.

Для отримання адресної допомоги сім'ї, в тому числі і молоді, можуть звертатися як до державних установ, так і в приватні структури. Спектр послуг, що надаються різноманітний: від соціально-побутових до індивідуально-психологічних.

У нас в області такі послуги надають як державні установи: комунальний заклад «Запорізький обласний центр соціально-психологічної допомоги» Запорізької обласної ради та Запорізький обласний центр соціальних послуг для сім'ї, дітей та молоді, які

підвідомчі Департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації, так і приватні: кризовий центр, який створений на базі Південно-східного інституту психоаналізу. Таке партнерство державних і приватних структур істотно поліпшить якість надаваних в цій галузі послуг.

Одним з важливих компонентів підтримки сім'ї є оздоровлення дітей, яке залишається одним з найважливіших напрямків роботи Департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації.

У 2013 році послугами оздоровлення та відпочинку забезпечено 85,5 % дітей від загальної кількості дітей шкільного віку, що на 20 % більше ніж планувалося. Для виконання Конвенції ООН з захисту прав дітей щодо 100 % охоплення оздоровленням дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей-інвалідів та 70 % - дітей з багатодітних та малозабезпечених сімей було докладено максимум зусиль територіями області. Цього року оздоровлення цих категорій дітей також залишається пріоритетним. У 2014 році вперше планується оздоровити дітей пільгових категорій віком від 4 до 6 років разом з батьками.

По кожному з вищезазначених напрямків Департамент соціального захисту населення облдержадміністрації активно співпрацює з церквою, громадськими організаціями, вищими навчальними закладами, тощо.

Дроздова Ольга Миколаївна

«Стан реалізації та шляхи вдосконалення проведення заходів з підготовки молоді до подружнього життя в Запорізькій області» (тези та презентація)

Україна, м. Запоріжжя, начальник відділу у справах сім'ї та дітей Департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації

вул. Держинського, 48, м. Запоріжжя, 69063, тел/р.(061) 764-42-65

e-mail: vsdzp@ukr.net